

Ekologický pokus běží třetím rokem

Na zkušební stanici Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského v Jaroměřicích nad Rokytnou proběhlo setkání k dlouhodobému pokusu v ekologickém režimu. Byl představen pod názvem Porovnání různých systémů hnojení v podmínkách ekologického zemědělství, kde je letošní plodinou pšenice špalda.

Jana Pančíková

Uvedený pokus je zaměřen na sledování vlivu simulovaného systému hospodářství s chovem a bez chovu hospodářských zvířat a aplikace vnějších vstupů na výkonnost a zdravotní stav plodin, dále na jakost produktů, půdní vlastnosti, edafon, výskyt škodlivých činiteľů a bilanci živin.

Pokus byl založen na podzim roku 2014 na pět zkušebních stanicích (Čáslav, Horažďovice, Lípa, Věrovany a Jaroměřice nad Rokytnou). Pokusné parcely Zkušební stanice v Jaroměřicích nad Rokytnou se nachází v obilářské výrobní oblasti. Pokusné plochy byly přiřazeny do systému ekologického zemědělství. Každoročně probíhá kontrola ze strany kontrolní organizace KEZ o. p. s., Le-

■ Klíčové informace

- Ekologický pokus je zaměřen na sledování vlivu simulovaného systému hospodářství s chovem a bez chovu hospodářských zvířat a aplikace vnějších vstupů na výkonnost a zdravotní stav plodin, na jakost produktů, půdní vlastnosti, edafon, výskyt škodlivých činiteľů a bilanci živin.
- Pokusné plochy byly přiřazeny do systému ekologického zemědělství. Každoročně probíhá kontrola ze strany kontrolní organizace KEZ o. p. s.

tos uplynulo dvoutleté přechodné období, takže špaldu můžeme nabízet s označením Bio, od kontrolní organizace již máme certifikát, informoval Ing. Bohumír Hartman ze Zkušební stanice Jaroměřice nad Rokytnou, který má pokus na starosti.

V rámci pokusu se ověřuje šest pokusných kombinací: 1. nehnojená kontrola, 2. zelené hnojení

novitelné vnější vstupy slouží průmyslový kompost a digestát. Jako statková hnojiva se využívá chlévský hnůj a močůvka v dávkách odpovídajících chovu zvířat při zatížení 0,8 VDJ/ha. Mezi intenzifikační vstupy patří další povolená hnojiva a pomocné rostlinné přípravky podle přílohy 1 nařízení komise č. 889/2008.

Díleč výsledky ekopokusu

Ing. Martin Prudil, Ph.D., vedoucí Oddělení ekologického zemědělství, informoval, že je plánován sedmiletý osevní postup. V prvním roce byla pěstována ozimá pšenice, odrůda Bohemia. Dosahované výnosy se v závislosti na zkušební stanici pohybovaly v průměru od 5,5 až do 8,2 t/ha v Jaroměřicích nad Rokytnou. Nejlépe výnosově vycházely varianty, kdy byl použit digestát. Rozborovalo se i zrnno, u většiny zkušebních stanic byl nízký obsah dusíkatých látek, takže zrnno by nespĺňovalo požadavky normy CSN potravinářské pšenice. Ostatní parametry už byly v pořádku, shrnul.

Ve druhém roce osevního sledu se pěstovaly brambory, raná odrůda Adéla. Proti mandelince bylo ošetřováno dvakrát přípravkem Spintor. Pro eliminaci plísňové hramborové byl použit Kuprikol 250 SC s tím, že byla dodržena maximální roční dávka mědi pro podmiňky ekologického zemědělství šest kilogramů na hektar, zdůraznil Ing. Prudil. V Jaroměřicích podle něj negativně ovlivnila výnos hlíz (16 t/ha) hnědá skvrnitost, ale například ve Věrovanech byl výnos 50 t/ha. Loni na podzim byla vyseta ozimá pšenice špalda, odrůda Alkor, vyšlechtěná speciálně pro podmiňky ekologického zemědělství. Má dobrý zdravotní stav a dobré

Pokus s hnojením v podmínkách ekologického zemědělství s pšenicí špaldou představil Ing. Martin Prudil, Ph.D., vedoucí Oddělení ekologického zemědělství UKZÚZ Foto Jana Pančíková

pekarské vlastnosti. Je odolná vůči polehání. Má vzpřímený klas i ve zralosti, proto by měla lépe odolávat i křupobití, vyjmenoval přednosti odrůdy Alkor Ing. Prudil.

Ing. Ladislav Kubík, Ph.D., z UKZÚZ ukázal, jak se provádí odběr vzorků z pedologické sondy, která slouží k určení půdních typů zemědělské půdy Foto Jana Pančíková

díl a dodal, že plevely jsou dvakrát za vegetaci regulovány průtovými branami. Brány kromě efektu vyřazení plevelů provzdušňují i povrchovou vrstvu půdy, podporují mineralizaci a uvolnění živin, především dusíku, vysvětlil vedoucí Oddělení ekologického zemědělství UKZÚZ.

Porost byl ošetřen proti padli přípravkem Kumulus WG a proti kořovce pak přípravkem PREV-B2. Toto kapalně listové hnojivo obsahuje bór a přírodní terpeny z pomerančovníku, které fungují proti kořovcům, upřesnil dále.

V rámci dlouhodobého ekologického pokusu probíhá mnoho rozborů a měření. Sledují se chemické vlastnosti půdy (živiny, nízkové prvky, rizikové látky a další), biologické (mikrobiologie půdy, nitrifikace) a denitrifikační aktivity, respirace a jiné), fyzikální (pneumometrické měření, objemová hmotnost, maximální vzdušná a kapilární vodní kapacita, porovitosť), ale například i perzistenci organické polutantů (POP). Ve spolupráci s Ústavem půdní biologie Akademie věd probíhá i monitoring žížal, zjišťuje se jejich početnost, druhové zastoupení a biomasa. Po prvním roce trvání pokusu bylo zjištěno šest druhů žížal ze tří čeledí Aporrectodea, Lumbricida a Octolasion.

Nové jsme koncem minulého roku na zkušební stanici ve Věrovanech založili poloprovazní pokus zaměřený na sledování odrůdových odlišností v podmínkách ekologického zemědělství, v jehož rámci se bude porovnávat celkem devět odrůd ozimé pšenice, dodal Ing. Prudil.

Odběr vzorků z pedologické sondy

Součástí prezentace v terénu byla i praktická ukázka odběru vzorků z pedologické sondy, která slouží k určení půdních typů zemědělské půdy. Z pedologické sondy je patrné, že pozemek s pokusy se nachází na modální hnědozem. Pro hnědozem je charakteristický půdovorný proces illinertizace, kdy dochází k posunu jílových minerálů, malého množství organických látek a sloučenin železa do nižších horizontů, kde se koncentrují v puklinách, hrubších pórech nebo na povrchu půdních agregátů. Jejich struktura na daném pozemku je polyedrická. Pro rostliny je však nejhodnější struktura drobtovitá, kdy jsou agregáty ve všech směrech stejně velké,

Včely jsou u nás všude

V rámci prvního pololetí dne firmy BASF, spol. s r. o., zaměřeného na téma udržitelného zemědělství byla pozornost věnována také opylivačům. Ing. Václav Jirka, chovatel včel a předseda ZO Českého svazu včelařů v Jaroměřích, hovořil o vztazích mezi intenzivním zemědělstvím a včelařstvím. Vyzýval také zemědělské podniky, aby se do chovu včel zapojily samy.

Barbora Venclová

Koexistence mezi intenzivním zemědělstvím a včelařstvím je možná. V České republice je vysoké plošné zavčelení a zjednodušeně lze počítat s tím, že skoro každý ošetřovaný pozemek bude mít do 5 km ve svém okolí nějaká včelstva. Právě včelařům v okrahu alespoň 5 km od hranice pozemku a mistrů příslušným obecním úřadům je profesionální uživatelů připravků na ochranu rostlin povinen v dostatečném předstihu před aplikací přípravků označených jako zvlášť nebezpečné a nebezpečné pro včely tuto činnost oznámit, uvedl Ing. Jirka.

Za nejdůležitější faktor souznění intenzivního zemědělství a včelařství považuje komunikaci mezi zemědělci a včelaři. Samozřejmě je respektovat vyhlášku: zvlášť nebezpečné přípravky

pro včely nesmí být na porosty navštěvované včelami aplikovány vůbec (a to i za předpokladu, že v kulturní rostlině kvetou plevele nebo se v jejím okolí vyskytují stromy s medovicí), u přípravků nebezpečných pro včely musí profesionální uživatel v porostech navštěvovaných včelami dodržet termín ošetření po ukon-

Ing. Václav Jirka hovořil o vztahu intenzivního zemědělství a včelařství Foto Barbora Venclová

čení denního letu včel, nejspíše ji však do jedenácti hodin večerní. Přípravky s příjatečným rizikem pro včely lze aplikovat v souladu s etiketou. Ing. Jirka také upozornil na to, že největší problém způsobují insekticidy s dlouhodobým nebo odloženým účinkem, jejichž účinnou látku zavlečou včely do úlu a mohou ohrozit existenci celého včelstva. Udržitelné hospodářství v souladu s ochranou včel si žádá určitá specifika, neboť samotné do- držování předpisů nemusí vždy vést k úspěchu. Patří mezi ně osevní postupy, a to v rámci možností hospodářství co nejšířší, dále vysévání nektarodárných biopěstů a dalších porostů, pěstování pro hmyz atraktivních plodin, mezi něž patří například svazanka, i zachování polopřevazných stanovišť (například křoviny) a mnohé další.